

Bài 4: Trần Thủ Độ

Gây dựng:	<i>establish</i>	Cơ nghiệp:	<i>empire</i>
Bền chặt:	<i>lasting</i>	Xuất gia:	<i>become a monk</i>
Tôn thất:	<i>royal lineage</i>	Cáng đáng:	<i>take charge of</i>

Tháng Chạp năm 1225 Trần Cảnh lên làm vua, tức là Trần Thái Tông, phong cho Trần Thủ Độ làm Thái Sư Thống Quốc Hành Quân Chinh Thảo Sư. Bấy giờ vua Thái Tông mới có 8 tuổi, việc gì cũng do ở Trần Thủ Độ cả. Thủ Độ là một tay gian hùng, chủ ý cốt gây dựng cơ nghiệp nhà Trần cho bền chặt, cho nên dầu việc tàn bạo đến đâu, cũng làm cho được. Lý Huệ Tông tuy đã xuất gia ở chùa rồi nhưng Thủ Độ vẫn định bụng giết đi, cho khỏi sự lo về sau.

Một hôm Huệ Tông ngồi nhõ cỏ ở sân chùa Chân Giáo, Thủ Độ đi qua trông thấy, mới nói rằng: “*Nhõ cỏ thì nhõ tận gốc!*” Huệ Tông nghe thế, phũ tay đứng dậy nói rằng: “*Nhà người nói ta hiểu rồi.*” Được mấy hôm, Thủ Độ cho người đến mời Huệ Tông. Huệ Tông biết ý, vào nhà sau thắt cổ tự tận.

Thủ Độ đã hại Huệ Tông rồi, lại muốn trừ nốt các tôn thất nhà Lý. Đến năm 1232 nhân làm lễ Tiên Hậu nhà Lý ở thôn Thái Đường, làng Hoa Lâm (huyện Đông Ngạn, tỉnh Bắc Ninh), Thủ Độ sai đào hầm, làm nhà lá ở trên, để đến khi các tôn thất nhà Lý vào đây tế lễ, thì sục cả xuống hố rồi đổ đất chôn sống cả. Thủ Độ đã hại hết cả dòng dõi họ Lý, lại muốn cho họ Lý không còn ai nhớ đến nữa, mới nhân vì tổ nhà Trần tên là Lý, bắt trong nước ai là họ Lý đều phải cải là họ Nguyễn.

Thủ Độ là người rất gian ác đối với nhà Lý, nhưng lại là một người đại công thần của nhà Trần. Một tay cáng đáng bao nhiêu trọng sự, giúp Thái Tông bình phục được giặc giã trong nước và chinh đốn lại mọi việc, làm cho nước Nam ta bấy giờ được cường thịnh, ngày sau có thể chống cự với Mông Cổ, khỏi phải làm nô lệ những kẻ hùng cường.

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Trần Thái Tông tên thật là gì?

2. Trần Thái Tông phong cho Trần Thủ Độ chức vụ gì?

3. Khi nghe Trần Thủ Độ nói “*Nhỏ cỏ thì nhỏ tận gốc!*” Huệ Tông đã hiểu như thế nào?

4. Trần Thủ Độ đã sát hại các tôn thất nhà Lý ra sao?

5. Trần Thủ Độ đã lấy cớ gì để bắt các người họ Lý đi qua họ Nguyễn?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

1. Thủ Độ là một tay gian hùng, chủ ý cốt **gây dựng** cơ nghiệp nhà Trần cho bền chặt... Từ “**gây dựng**” có nghĩa là:
 - *Che dấu.*
 - *Phá đổ.*
 - *Tạo ra cái cơ sở.*
2. Thủ Độ tuy là một tay gian hùng, chủ ý cốt gây dựng **cơ nghiệp** nhà Trần cho bền chặt... Từ “**cơ nghiệp**” có nghĩa là:
 - *Danh tiếng.*
 - *Ngôi nhà.*
 - *Sự nghiệp và tài sản.*
3. Thủ Độ tuy là một tay gian hùng, chủ ý cốt gây dựng cơ nghiệp nhà Trần cho **bền chặt**... Từ “**bền chặt**” có nghĩa là:
 - *Lâu dài và vững chắc.*
 - *Ngăn ngừa và lỏng lẻo.*
 - *Xa vời.*
4. Lý Huệ Tông tuy đã **xuất gia** ở chùa rồi nhưng Thủ Độ vẫn định bụng giết đi... Từ “**xuất gia**” có nghĩa là:
 - *Đi tu làm linh mục.*
 - *Đi tu làm sơ.*
 - *Đi tu làm sư.*
5. Thủ Độ đã hại Huệ Tông rồi, lại muốn trừ nốt các **tôn thất** nhà Lý. Từ “**tôn thất**” có nghĩa là:
 - *Dòng họ bên ngoài.*
 - *Dòng họ bên nội.*
 - *Dòng họ của vua.*
6. ...làm cho nước Nam ta bấy giờ được **cường thịnh**, ngày sau có thể chống cự với Mông Cổ... Từ “**cường thịnh**” có nghĩa là:
 - *Giàu mạnh.*
 - *Nghèo khổ.*
 - *Yếu hèn.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

*Thu Do là một tay gian hùng, chú ý cốt
gay dựng cơ nghiệp nhà Trần cho bền
vững, cho nên đâu việc tan bao đến đâu,
cũng làm cho được.*

*Ly Hue Tong tuy đã xuất gia ở chùa rồi
nhưng Thu Do vẫn định bưng giet đi, cho
khỏi sự lo về sau.*

*Thu Do là người rất gian ác đối với nhà
Ly, nhưng lại là một người đại công thần
của nhà Trần.*

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Một hôm Huệ Tông nghời nhỏ cỏ ở sân chùa Chân Giáo, Thủ Độ đi qua trông thấy, mới nói rằng: “Nhỏ cỏ thì nhỏ tận gốc!” (3 lỗi)

Thủ Độ đã hại Huệ Tông rồi, lạy muốn chừ nốt các tông thất nhà Lý. (3 lỗi)

Tập Làm Văn – Đoạn Văn

Chúng ta có thể viết một đoạn văn để tả một cảnh trí, tả người, tả đồ vật hay loài vật, kể một câu chuyện, diễn tả một sự việc, hoặc trình bày một kế hoạch, v.v..

Thông thường một đoạn văn gồm có ba phần:

- **Chủ Đề** – Câu mở đầu giới thiệu đến người đọc một chủ đề hoặc ý chính của một câu chuyện hay một sự việc.
- **Chi tiết** – Những câu văn diễn tả hoặc kể lại những diễn tiến, những sự việc xảy ra trong từng giai đoạn.
- **Câu Kết** – Câu cuối, kết thúc của một đoạn văn, viết về cảm nghĩ, ý tưởng, hoặc nhận xét của mình.

Để viết một đoạn văn chúng ta dựa trên chủ đề và hoàn tất những giai đoạn:

1. Viết ra những ý chính của chủ đề.
2. Mỗi ý chính, thêm chi tiết và viết thành một câu văn.
3. Sắp xếp và nối những câu văn thành một đoạn văn.

Ý CHÍNH CỦA CHỦ ĐỀ

Thí dụ:

Hãy viết về ngày Tết của em.

Trước hết chúng ta tìm kiếm những ý chính của đoạn văn bằng cách đặt ra những câu hỏi liên quan đến chủ đề. Chúng ta có thể bắt đầu bằng cách đặt những câu hỏi như sau:

Tết là ngày như thế nào? Em làm gì hay được gì trong ngày Tết? Gia đình em thường làm gì? Cảm giác của em như thế nào?

Chủ Đề:

Tết là ngày vui.

Chi Tiết:

Em được lì-xì.

Chi Tiết:

Em được mặc quần áo mới.

Chi Tiết:

Gia đình sum họp.

Câu Kết:

Em rất thích Tết.

VIẾT THÀNH CÂU VĂN

Dựa trên các ý chính đã tìm được, chúng ta thêm những chi tiết về nơi chốn, thời gian, lý do, v.v. để viết thành một câu hoàn chỉnh.

Chủ Đề:

Tết là ngày vui nhất của em.

Chi Tiết:

Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì.

Chi Tiết:

Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em.

Chi Tiết:

Gia đình sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm.

Câu Kết:

Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

SẮP XẾP THÀNH ĐOẠN VĂN

Cuối cùng, chúng ta sắp xếp lại các câu văn theo thứ tự. Để giúp cho việc sắp xếp, chúng ta chép mỗi câu văn trên một mảnh giấy dài.

Tết là ngày vui nhất của em.

Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì.

Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em.

Gia đình sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm.

Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

Sau đó, chúng ta sắp xếp các mảnh giấy theo thứ tự cho hợp lý. Trong trường hợp này, chúng ta thay đổi vị trí của câu 2 và câu 3 như sau:

Tết là ngày vui nhất của em.

Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em.

Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì.

Gia đình sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm.

Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

Như thế, chúng ta đã có được một đoạn văn như ý. Chúng ta chép đoạn văn đó vào vở:

Ngày Tết Của Em

Tết là ngày vui nhất của em. Sáng mừng một Tết, em được mặc bộ quần áo đẹp mẹ mới mua cho em. Sau khi chúc Tết ông bà và cha mẹ, em được mọi người lì-xì. Gia đình em sum họp đông đủ, quây quần trong bữa tiệc đầu năm. Em rất thích Tết và không bao giờ quên ngày vui này.

Bài Tập – Tập Làm Văn (Đoạn Văn)

Em hãy chọn một trong những chủ đề dưới đây để viết một đoạn văn:

- Đi chơi ngoài công viên.
- Ngày lễ Giáng Sinh.
- Món ăn Việt Nam mà em thích nhất.
- Kỳ nghỉ hè.

Ý CHÍNH CỦA CHỦ ĐỀ

Dựa trên chủ đề đã chọn, em hãy tự đặt những câu hỏi liên quan đến chủ đề và viết những câu trả lời vào những ô sau đây:

Chủ Đề:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Câu Kết:

VIẾT THÀNH CÂU VĂN

Em hãy dùng những ý chính đã kiểm được và thêm các chi tiết về nơi chốn, thời gian, lý do, v.v. để viết thành những câu hoàn chỉnh vào các ô sau đây:

Chủ Đề:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Chi Tiết:

Câu Kết:

SẮP XẾP THÀNH ĐOẠN VĂN

Em hãy sắp xếp các câu đã viết theo thứ tự và ráp thành một đoạn văn:

